

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sosyal Etkinlikler: Tiyatro Örneği ve Uygulamanın Öğrenci Performansına Etkisi

**Ayşegül Özdemir, Tülay Özkan, Kadiriye Feza De Chiara, Kemal Demir, Fikriye
Kara, Mustafa Kınısız, Antalya**

Öz

Dil öğretiminde geleneksel öğretmen merkezli ve dilbilgisi ağırlıklı metotlardan gitgide uzaklaşmaktadır. Bu çalışmada işitsel ve görsel araçlardan biri olarak tiyatronun ders dışı sosyal aktivite olarak kullanımı ve öğrenimi hızlandırıcı etkisi incelenmiştir.

Bu amaç ile Akdeniz Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu tarafından Türkiye Burslusu 43 farklı ülkeden 70 öğrenciye (Tablo1) 30 Eylül 2013-27 Haziran 2014 tarihleri arasında verilen Türkçe eğitimi programı kullanılmıştır. Öğrencilere 960 saat Türkçe eğitimi verilmesinin yanı sıra haftada 2 saatten az olmamak üzere sosyal aktivite adı altında ek çalışmalara (koro, dans, tiyatro vs.) yönlendirilmişlerdir.

Bu çalışmada, hedef dilin öğretilmesinde tiyatro tekniğinin/ çalışmalarının öğrencinin hedef dildeki performansına etkisini belirlemek amacıyla ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel araştırma deseni kullanılmıştır.

Çalışma sonunda; Konuşma becerisi açısından bakıldığında Yabancı Dil Olarak Türkçe'nin Öğretilmesi (YDT) konusunda Akdeniz Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu bünyesinde ders dışında – sosyal etkinlik olarak – uygulanmakta olan Tiyatro Çalışmalarının öğrencilerin dil edinme performanslarına etkisinin olumlu olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bununla beraber, üç alt bulgu da tespit edilmiştir: Konuşma becerisi açısından bakıldığında tiyatro çalışmalarını takip eden öğrenciler ile bu çalışmalara katılmayan öğrencilerin sınav sonuçları arasında belirli bir farklılığın olduğu sınav sonuçlarının analizi ile ortaya konulmuştur. Ayrıca, Yeterlik sınav sonucu değerlendirildiğinde tiyatro çalışmalarını takip eden öğrenciler ile bu çalışmalara katılmayan öğrencilerin sınav sonuçları arasında belirli bir farklılığın da tespiti yapılmıştır. Bunlara ek olarak, “Motivasyon açısından bakıldığında, tiyatro çalışmalarını takip eden öğrenciler ile bu çalışmalara katılmayan öğrencilerin sınav sonuçları arasında belirli bir farklılık var mıdır?” alt hipotezi de tiyatro çalışmalarının öğrenci motivasyonunu arttırdığı belirlenmiştir.

Bu bağlamda, her hafta hazırlanan öğrenci gelişim raporu ile öğrencinin dil gelişimi, motivasyonu ve öğrencinin ilgi alanları (müzik, dans, drama vs.) danışman öğretim elemanları tarafından değerlendirilmesi uygulamalarına gelecek akademik yıllarda da devam edilmesi kurumca kararlaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil olarak Türkçe (YDT), Tiyatro çalışmaları, Türkiye Burslusu öğrenciler, konuşma becerisi

Abstract

Social Activities in Teaching Turkish as a Foreign Language. A Theatre Model and Its Effect on Students' Performance

The traditional teacher-centered methods based largely on grammar are being left day by day in language teaching. In this study, the use of drama as a social activity performed outside of the class has been investigated as both visual and auditory aid and the accelerator effect of it in language learning has been handled.

For this purpose, the data were gathered from a Turkish Language Education program designed for 70 Türkiye Scholarships granted students from 43 different countries by the School of Foreign Languages of Akdeniz University throughout September 30th- June 27th 2014 (Table 1). The study group was offered a 960-hour- Turkish as a foreign language program and in addition to their classroom teaching hours they were guided to take part in social activities (chorus, folk dance, theatre club etc.) at least 2 hours per week.

In this study, in order to find out the effectiveness of theatre workshops on the learners' target language performance, a semi-experimental research method with a controlled- group including pre-tests was used to define the differences between two groups.

At the end of the study; when both control group and experimental group learners' speaking abilities were compared, it has been found out that there is a significant difference between the results; that is, theatre workshops have a positive influence on the learners. Besides, there are 3 sub-hypothesis findings on speaking skills, proficiency test results and learners' motivation. It has been found out that the students involved in theatre activities show better improvement results in their speaking skills. Moreover, when proficiency results were compared, it has been analysed that learners that have followed the theatre workshops have slightly high scores. Besides, the results have indicated that language motivation of the learners joining the theatre workshops is significantly higher than control group results.

Depending on the results of this study, it has been decided that while teaching Turkish as a foreign language out-of classroom activities, specifically Theater workshops, are needed to be involved in the teaching curriculum for the following semesters to encourage learners to use the language in more effective ways while keeping the motivation fed on regular bases.

Keywords: Turkish as a foreign language (TFL), Theatre workshops, Türkiye Scholarships granted students, speaking skill.

Giriş

Problem

Dil öğretim yöntemlerinin hedefleri; kişiler ve kurumlar arası iletişimi sağlıklı kılmak, bireylerin niteliklerini çağın gelişme ve gereklerine uygun olarak hızlı ve etkin bir şekilde geliştirmeye imkan sağlamak olarak belirlenebilir (Özbay 2011). Wessels'a (1987) göre, ders içerisinde kullanılan materyaller, içerikleri dil öğrenimi için gerekli niteliğe sahip olmasına rağmen iletişim kurmayı teşvik etmek yerine iletişim kurmayı engellemektedir.

Drama ve tiyatro, iletişim araçlarının nasıl, nerede ve ne zaman kullanılması gerektiğini belirlemede faydalı olmaktadır (Maley & Duff 1982). Tiyatronun yabancı dil öğretiminde büyük bir katkısı olacağını düşündüren en önemli çalışmalardan birisi de Lakoff ve Johnson (1980) 'ın yaptığı "We live by Metaphors" adlı eserin içerdiği edimsel ve öğretimsel yöntemlerdir. Bu çalışmada Lakoff ve Johnson dil edinimini ve öğretiminin yalnızca zihinsel parametreler içerisinde, yani bilişsel ögenin içinde kalmadığını, aynı zamanda bedensel ve bilişsel etkileşimin bütünsel bir yapı göstererek etkileşim sağladıklarını öne sürmüşlerdir.

Türkçe, 100 üzerinde ülkede öğretimi yapılan ve dünya dili olmaya aday bir dildir (Akalin 2010). Bununla birlikte Türkçe, yaygın diller ile kıyaslandığında öğretimi yeni olan bir dildir (Arslan & Gürsoy 2008). Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretimi son yıllarda öne çıkmış ve dilin etkin ve doğru öğretimi sorumluluğunu da beraberinde getirmiştir. Yabancı dil olarak Türkçe'nin öğrenimi, kişinin yeni bir dil ve kültür ile tanışmasıdır. Yabancı dili öğrenirken kişi, önyargılarından dolayı zaman zaman yeni

dili öğrenemeyeceğini düşünür. Bu nedenle, yabancı dil öğretimi, yani Türkçe'nin öğretimi motive edici ve ilgi çekici hale getirilmelidir (Barın 2004). Tiyatro ile öğrenme bu amacı güden çalışmalardan birisidir (Altunbay 2012).

Türkçe ve edebiyat derslerinde öğrencinin merak duygusunu harekete geçirmek, ilgiyi çekmek, kendini ifade becerisini geliştirmek, katılımcı ve aktif olabilmesini sağlamak amacıyla drama yöntemi uygulanabilir (Kara 2000). Kara'ya göre (2000) drama yöntemi, sadece Türk uyruklu öğrencilerin Edebiyat ve Türkçe derslerinde değil, Türkçe'nin yabancılara öğretiminde de etkin bir şekilde kullanılabilir. Bu yöntemin, öğrenim sürecini hızlandıracağı ve böylece öğrenciyi daha aktif hale getirip motive edeceği beklentisi oldukça yüksektir. Bostina-Bratu (2006); tiyatro eserinin sınıf içinde hazırlanmasının sınıf birlikteliğini güçlendirdiği ve öğrenmeye olan ilgiyi pozitif etkilediğini söyler. Tüm bu açılardan bakıldığında tiyatronun dilin öğretimindeki olumlu katkıları yadsınamaz, fakat ne denli etkili olduğu, özellikle Türkçe öğretiminde, araştırılmalıdır.

Soru Cümlesi

Konuşma becerisi açısından bakıldığında Yabancı Dil Olarak Türkçe'nin Öğretilmesi (YDT) konusunda Akdeniz Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu olarak ders dışında – sosyal etkinlik olarak – uygulanmakta olan Tiyatro Çalışmalarının öğrencilerin dil edinme performanslarına etkisi var mıdır?

Alt Problemler

Konuşma becerisi açısından bakıldığında, tiyatro çalışmalarını takip eden öğrenciler ile bu çalışmalara katılmayan öğrencilerin sınav sonuçları arasında belirli bir farklılık var mıdır? Yeterlik sınav sonucu değerlendirildiğinde tiyatro çalışmalarını takip eden öğrenciler ile bu çalışmalara katılmayan öğrencilerin sınav sonuçları arasında belirli bir farklılık var mıdır? Motivasyon açısından bakıldığında tiyatro çalışmalarını takip eden öğrenciler ile bu çalışmalara katılmayan öğrencilerin sınav sonuçları arasında belirli bir farklılık var mıdır?

Çalışmanın Önemi

“Türkiye Bursluları” Türkçe Eğitim Programı

Akdeniz Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu'nda öğretim programı 960 saat dil öğretimi ve 100 saat sosyal aktivite olarak yapılmıştır. Ana dilleri farklı olan öğrencilerin aynı sınıfta olmasına özen gösterilerek kültürler arası etkileşim sağlanmıştır. Dil becerilerini geliştirecek ders dışı çalışmalar yapılmıştır. Dil öğretiminin sadece bilişsel alan üzerinde değil aynı zamanda devinışsel ve duyuşsal alanları geliştirmeye yönelik olması gerektiği düşünülürse, tiyatronun da bu alanda kullanılması gereken önemli bir araç olduğunu söyleyebiliriz (Şimşek 2011). Bu bağlamda, her hafta hazırlanan öğrenci gelişim raporu ile öğrencinin dil gelişimi, motivasyonu ve öğrencinin ilgi alanları (müzik, dans, drama vs.) danışman öğretim elemanları tarafından değerlendirilmiştir. Bunun sonucunda Sosyal Aktivite Koordinatörü ve danışman öğretim elemanları ortaklaşa bir çalışma yapıp ders dışı etkinliklerini, gelişim raporlarından aldıkları dönütler doğrultusunda planlamışlardır. Bu planlamalar

çerçevesinde öğrencilerin bilhassa üretici yetilerini geliştirmek için konstrüktif kuramındaki temel düstur doğrultusunda, yani üreterek öğrenme hedefine ulaşmak için tiyatro, senaryo yazımı gibi etkinliklerin kullanılmasına karar verilmiştir. Yabancı dil öğretiminde senaryo yazımının birçok özelliğinden biri de, yabancı dil öğrenimini etkin kılmakla birlikte, dil ve kültür çalışmalarının dil öğrenimindeki pozitif etkisini desteklemesidir (Ryan-Scheutz & Colangelo 2004).

Bunun yanında, Vygotsky'nin (1978) belirttiği gibi bireyin grup içinde kendini rahat ifade edebilme becerisini geliştirmesi daha sonraki süreçlerde kendini ifade edebilme yeteneğini geliştirmektedir. Diğer yandan Ashton-Hay (2005) yapısalcı öğrenmenin sosyal, aktif, yaratıcı, otantik, işbirlikçi öğrenmeyi de kapsadığını vurgular. Böylece, Akdeniz Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulunda uygulanan Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretimi programını Tiyatro çalışmaları ile desteklenmesinin etkilerini belirleme gereksinimi ortaya çıkmıştır.

Çalışmanın Sınırlılıkları

2013-2014 Akademik yılı boyunca Akdeniz Üniversitesi'nde Türkçe öğretimi amaçlı eğitim alan yabancı öğrencilerle sınırlıdır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışma, hedef dilin öğretilmesinde tiyatro tekniğinin/ çalışmalarının öğrencinin hedef dildeki performansına etkisini belirlemek amacıyla ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel araştırma deseniyle yürütülmüştür. Öğrenci başarısını karşılaştırmak amacı ile sınav sonuçları kullanılmıştır.

Çalışmada öğrenci ve öğretim elemanlarının görüşlerini almak için 2 ayrı anket uygulanmıştır. Öğrencilere uygulanan anket ile öğrencilerin tiyatro çalışmalarına katılma nedenleri, dil öğrenimlerine tiyatronun katkısı hakkındaki görüşleri alınmıştır. Öğretim elemanlarına uygulanan anket ile de tiyatro çalışmalarına katılan öğrencilerin dil gelişimleri, sınıf içi ve dışındaki tutum ve davranışları hakkındaki görüşleri incelenmiştir.

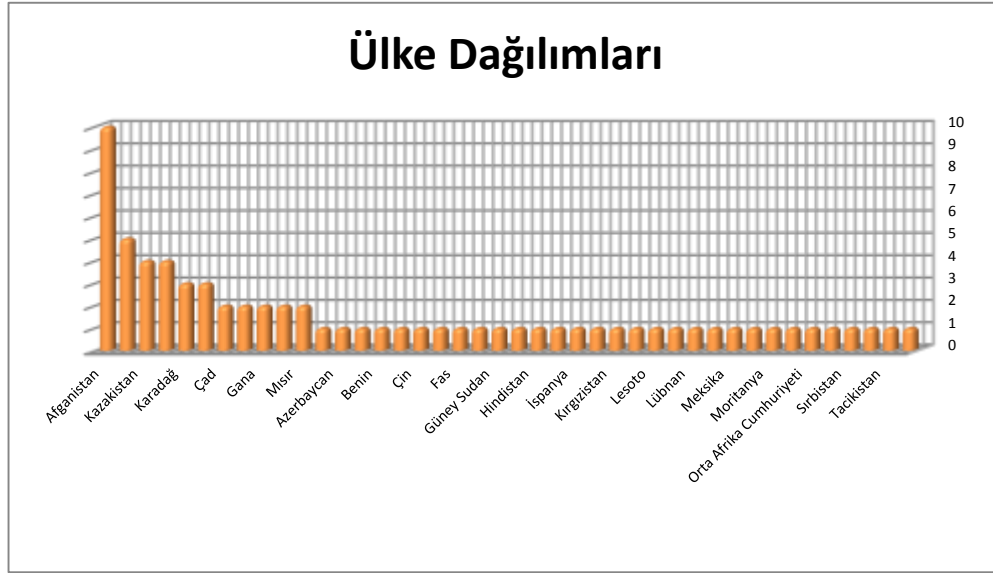
Evren ve Örneklem

Türkiye Bursları, T.C. Başbakanlık Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı bünyesinde 2011 yılında 50 ülkeden 8 bin başvuru ile başlayıp, 2014 yılında 176 ülkeden 82 bin başvuruya ulaşmış bir burs programıdır. Burs kapsamında öğrencilere bir yıl Türkçe Dil Eğitimi sağlanmaktadır.

T.C. Başbakanlık Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ile Akdeniz Üniversitesi Rektörlüğü arasında 03/09/2013 tarihinde imzalanan protokol gereğince; Akdeniz Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu tarafından Türkiye Burslusu 43 farklı ülkeden 70 öğrenciye (bkz. Tablo 1) 30 Eylül 2013 - 27 Haziran 2014 tarihleri arasında Türkçe eğitimi verilmiştir. Protokol gereği öğrenciler 960 saat Türkçe eğitimi almış,

bunun yanı sıra haftada 2 saatten az olmamak üzere sosyal aktivite adı altında (koro, dans, tiyatro vs.) çalışmalara yönlendirilmişlerdir.

Araştırmanın katılımcılarını yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 70 öğrenci grubu oluşmaktadır.

Tablo 1

Veriler ve Toplanması

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak öğrencilere ve öğretim elemanlarına verilen anketler kullanıldı. Bununla beraber, konuşma becerisi açısından bakıldığında tiyatro çalışmalarını takip eden öğrenciler ile bu çalışmalara katılmayan öğrencilerin sınav sonuçları arasında belirli bir farklılığı bulmak için her iki grubun sınav sonuçları t-test yardımıyla karşılaştırıldı.

“Yeterlik sınav sonucu değerlendirildiğinde tiyatro çalışmalarını takip eden öğrenciler ile bu çalışmalara katılmayan öğrencilerin sınav sonuçları arasında belirli bir farklılık var mıdır?” Alt problemini açıklamak için her iki grubun yeterlik sınav sonuçları karşılaştırıldı.

Motivasyon açısından bakıldığında tiyatro çalışmalarını takip eden öğrenciler ile bu çalışmalara katılmayan öğrencilerin sınav sonuçları arasında belirli bir farklılık olup olmadığı konusunda değerlendirme yapabilmek için anket sonuçlarının verileri karşılaştırıldı ve değerlendirildi.

Araştırma Süreci

Türkiye Bursluları ile birlikte Türkçe holistik öğretimi için 30.09.2013 - 27.06.2014 tarihleri arasında Türk Kültürünü tanımaları, kendi aralarında etkileşim ve iletişimi sağlamaları amacıyla sosyal ve kültürel etkinlikler yapılmıştır. Maden'in (2010) de

belirttiği gibi öğrencilerin Türk dilini isteyerek ve deneyerek öğrenme fırsatı bulacağı ortam yaratılmıştır. Bu amaç ile B1 kurunu tamamlayan öğrencilerden yirmi dördü tiyatro çalışmalarında gönüllük esas alınarak yer almıştır. Öğrenciler, senaryo yazımı, tiyatro provaları ve gösteri için ders dışında zaman ayırmışlardır (bkz. Tablo 2). Grubun çalışmalarını yapacağı fiziki ortamlar hazırlanmış, sahne, kostüm ve aksesuarlarla motivasyonlarının artırılması hedeflenmiştir. Tüm'ün de belirttiği gibi dramadaki rolleri üstlenen öğrenci grubunun dil seviyesine göre kelime, yapı ve dilin seçilmesine özen gösterilmiştir (Tüm 2010).

TİYATRO ÇALIŞMASI PLANI	
04.02.2014 - 12.02.2014	Senaryo yazımı (yaklaşık 10 saat)
18.02.2014 - 27.06.2014	Tiyatro Prova Çalışmaları (yaklaşık 32 saat)
27.06.2014	Tiyatro Gösterisi (1 saat 30 dakika)

Tablo 2

Verilerin Toplanması ve Yorumlanması

Uygulanan anket yardımıyla öğrencilerin tiyatro çalışmalarına katılma amaçları belirlenmiştir (bkz. Tablo 3).

TİYATRO ÇALIŞMALARINA KATILMA SEBEBİNİZ NEDİR?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
TÜRKÇEMİ GELİŞTİRMEK İÇİN KATILDIM.	13	54,2	54,2	54,2
TÜRKİYE'Yİ TANIMAK VE UYUM SAĞLAMAK İÇİN KATILDIM.	5	20,8	20,8	75,0
SOSYALLEŞMEK İÇİN KATILDIM.	3	12,5	12,5	87,5
GÜZEL VAKİT GEÇİRMEK İÇİN KATILDIM.	3	12,5	12,5	100,0
Toplam	24	100,0	100,0	

Tablo 3

Öğrencilerin %54,2'si hedeflerinin Türkçelerini geliştirmek olduğunu vurgularken, %21'e yakın bir bölümü amaçlarının bu dilin konuşulduğu ülkeyi tanıyarak, yeni ortama uyum sağlamak olduğunu belirtmiştir. Geri kalan %25'lik dilim eşit olarak hem sosyalleşme hem de güzel vakit geçirme amacıyla tiyatro çalışmalarına katıldıklarını belirtmişlerdir.

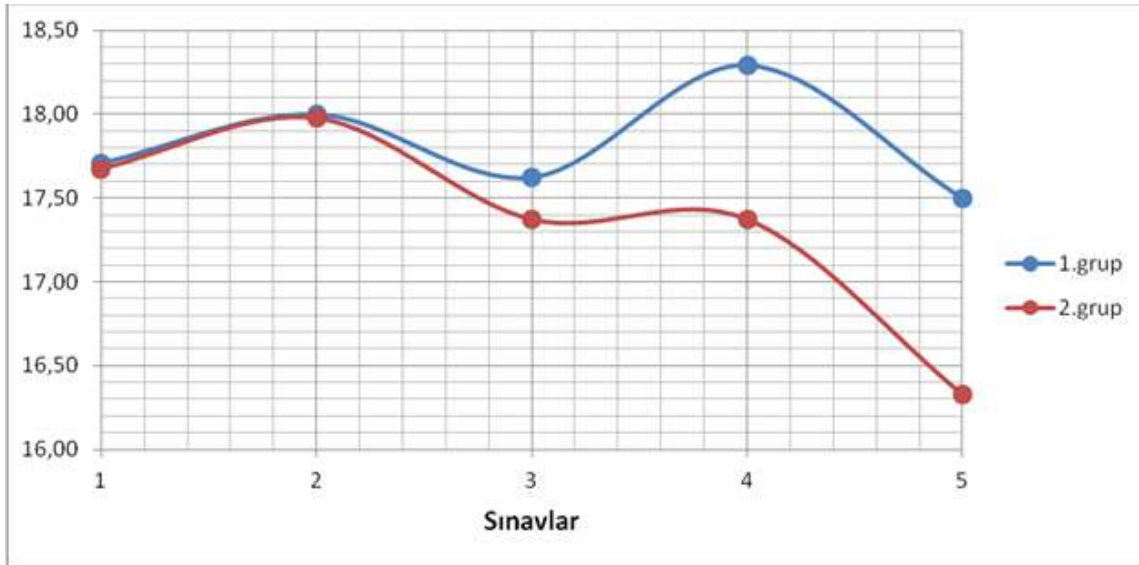
Konuşma Becerisi

Öğretim programı içinde yapılan sınavlardan rastgele seçilen 5 sınavın konuşma becerisi bölümü incelenmiştir. Tiyatro çalışmasına katılan 24 öğrenci 1. grup, tiyatro çalışmasına katılmayan 43 öğrenci 2. grup olarak adlandırılmıştır. 1. grup ve 2. grup öğrencilerin beş sınava ait 20 puan üzerinden aldıkları notların ortalamaları ve sınav

tarihleri tablo 4’te belirtilmiştir. Bu tablonun grafiğe yansması (bkz. Tablo 5) incelendiğinde; 1. gruptaki öğrencilerin tiyatro çalışmalarının Şubat ayında başlamasına paralel olarak 2. gruptaki öğrencilere nazaran konuşma becerilerindeki artışın daha fazla olduğu görülmüştür.

Sınav Ortalamaları	1. Grup (Tiyatro Çalışmalarına Katılan Öğrenciler)	2. Grup (Tiyatro Çalışmalarına Katılmayan Öğrenciler)
1. sınav (15.11.2013)	17,71	17,67
2. sınav (20.12.2013)	18,00	17,98
3. sınav (17.02.2014)	17,63	17,37
4. sınav (05.06.2014)	18,29	17,37
5. sınav (12.06.2014)	17,50	16,33

Tablo 4

Tablo 5

Türkçe öğretimi tamamlandığında, tiyatro çalışmalarına katılmış olan öğrencilere ve programda görev alan Türkçe öğretim elemanlarına anket uygulanmıştır. Anketlerde tiyatro çalışmalarının Türkçe öğretimine etkisini ölçen sorular yöneltilmiştir. Tiyatro grubundaki öğrencilerin %91.7’si tiyatroyun konuşma becerilerini olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir (bkz. Tablo 6). Türkçe öğretim elemanlarına uygulanmış olan anket de bunu desteklemektedir (bkz. Tablo 7). Tiyatro sadece öğrenciler için değil, Türkçe öğretim elemanları için de çok önemli bir araçtır. Bu aktivitenin, dil yeteneğini birçok yönden geliştirdiği öğretim elemanları tarafından da gözlenmektedir (Mcmaster 1998).

TİYATRO ÇALIŞMALARININ SİZİ EN ÇOK HANGİ ALANDA GELİŞTİRDİĞİNİ DÜŞÜNÜYORSUNUZ?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
KELİME BİLGİSİ	2	8,3	8,3	8,3
KONUŞMA	22	91,7	91,7	100,0
Toplam	24	100,0	100,0	

Tablo 6

Tiyatro çalışmaları sınıf içinde öğrenilmiş kelime ve yapıları tekrar etme ve pekiştirme olanağı sağlamaktadır (Mordecai 1985). Goodwin (2001) de kelimelerin tiyatro yoluyla doğru ve yerinde kullanıldığını belirtmektedir.

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ SÜRESİNCE TİYATRO ÇALIŞMALARINA KATILAN ÖĞRENCİLERİN KONUŞMA BECERİSİNDE GELİŞME GÖZLENDİ.				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
EVET	11	100,0	100,0	100,0

Tablo 7

Genel Başarı (Yeterlilik Sınavı)

Türkiye Bursluları Türkçe Öğretimi Programında Haziran 2014’de tüm becerileri kapsayan C1 düzeyinde bir yeterlilik sınavı yapılmıştır. Bu sınav göz önüne alınarak SPSS programında yapılan çalışmaya göre;

“Türkiye Burslusu öğrencilerden tiyatro çalışmalarına katılanlar ile katılmayan öğrenciler arasında yapılan yeterlilik sınavı ile ilgili anlamlı bir farklılık yoktur.” Yokluk hipotezi t testi kullanılarak SPSS istatistik programında incelenmiştir.

GRUP İSTATİSTİKLERİ					
	Grup Adı	N	Ortalama	Std.Sapma	Std. Hata Ortalaması
Yeterlilik Sınavı	Tiyatroya katılan öğrenciler	24	78,5000	9,49141	1,93743
	Tiyatroya katılmayan öğrenciler	43	73,1628	9,74907	1,48672

Tablo 8

Tablo 8 de görüldüğü gibi araştırmaya katılan 67 öğrenciden; 24 tanesi tiyatro çalışmalarına katılmış ve yeterlilik sınav ortalamaları 78,5 iken, 43 tanesi tiyatro çalışmalarına katılmamış ve yeterlilik sınav ortalamaları 73,16 bulunmuştur. Tiyatroya katılanlar ile katılmayan öğrenciler arasındaki bu farkın anlamlı bir fark olup olmadığını Tablo 9’daki Sig. (2-tailed) değerinden anlayabiliriz. Yapmış olduğumuz analizde anlamlılık değeri $0,034 < 0,05$ olduğundan tiyatro çalışmalarına katılan ve katılmayan öğrencilerin yeterlilik sınavı düzeylerinde anlamlı bir farklılık vardır.

BAĞIMSIZ ÖRNEKLER TESTİ										
		Levene Varyansların Eşitliği Testi		Ortalamaların Eşitliği için t-testi						
		F	Sig.	t	df	Sig (2-yönlü)	Ortalama farkları	Std. Hata farkları	Farkın %95 güven aralığı	
									Alt	Üst
Yeterlilik Sınavı	Kabul edilen eşit değişkenler	,009	,925	2,169	65	,034	5,33721	2,46102	,42221	10,25221
	Kabul edilmeyen eşit değişkenler			2,185	48,797	,034	5,33721	2,44212	,42907	10,24535

Tablo 9

Elde edilen bulguları öğrencilere uygulanan anket de desteklemektedir (bkz. Tablo 10).

TİYATRONUN DİL ÖĞRENİMİNİZE KATKI SAĞLADIĞINI DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
EVET	24	100,0	100,0	100,0

Tablo 10

Motivasyon

Motivasyon, öğretimi planlarken göz ardı ettiğimiz, ama aslında öğretimin kalbi olan bir faktördür (Thansoulas 2008). Öğrenci motivasyonuna yönelik en önemli uygulamalardan biri olan tiyatro dikkate alınmalıdır. Oyun temelli aktivitelerin dil öğretimini daha isteklendirici hale getirdiği bilinmektedir (Arslan & Gürsoy 2008). Öğretim süresince öğrencilerin motivasyonunu değerlendiren öğretim elemanlarının görüşlerine göre tiyatro çalışmaları öğrenci motivasyonunda önemli rol oynamıştır (bkz. Tablo 11).

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ SÜRESİNCE TİYATRO ÇALIŞMALARINA KATILAN ÖĞRENCİLERİN MOTİVASYONU DİĞER ÖĞRENCİLERE GÖRE YÜKSEKTİ.				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
EVET	9	81,8	81,8	81,8
HAYIR	2	18,2	18,2	100,0
Toplam	11	100,0	100,0	

Tablo 11

Dil öğrenenlerin kişisel özellikleri (utangaç, dışadönük, çekingen vb.) öğrenmeyi ve öğrenme hızını etkilemektedir (Bozavlı 2014). Tiyatro çalışmalarına katılan öğrenciler farklı sınıflardaki öğrencilerle iletişim halinde oldukları ve topluluk önünde kendilerini ifade etmeye başladıkları için sınıf içerisinde daha aktif ve motive olmuşlardır. Öğretim elemanlarının görüşleri de bunu desteklemektedir (bkz. Tablo 12, Tablo 13). Tiyatro vasıtasıyla öğrenciler sosyal hayat içerisinde gerekli olan davranışları yaşayarak öğrendikleri için problem çözme ve iletişim kurma yeteneklerini geliştirir (Demirel 2007). Senaryo yazım aşamasında öğrenciler birbirlerinin fikirlerini ve önerilerini

destekleyerek veya karşı gelerek girdikleri diyaloglarda iletişim becerilerini daha ileriye götürmüşlerdir (Ryan-Scheutz & Colangelo 2004).

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ SÜRESİNCE TİYATRO ÇALIŞMALARINA KATILAN ÖĞRENCİLER DERSTE DİĞER ÖĞRENCİLERE GÖRE DAHA AKTİFLERDİ.				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
EVET	9	81,8	81,8	81,8
HAYIR	2	18,2	18,2	100,0
Toplam	11	100,0	100,0	

Tablo 12

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ SÜRESİNCE TİYATRO ÇALIŞMALARINA KATILAN ÖĞRENCİLERİN TÜM GRUPLARLA İLETİŞİMİ VARDI.				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
EVET	11	100,0	100,0	100,0

Tablo 13

Tiyatro oyununu yazma ve sahnelemede aktif görev alan öğrenciler konuşma becerilerini geliştirir ve özgüven kazanır (Altunbay 2012). En utangaç öğrenciler bile başka bir role büründüğünde, özgüven kazanarak dil gelişimi için pozitif yarar sağlar (Ashton-Hay 2005).

Tiyatro, dilin kullanımını daha eğlenceli hale getirmiştir. Böylece dil öğrenme, sıradanlıktan çıkarak ilgi çekici bir hal alır (Tüm 2010). Öğrenciler de dil öğrenecek olan kişilere, öğretime ek olarak bu tür aktivitelere katılmalarını önermişlerdir (bkz. Tablo 14).

TÜRKÇE ÖĞRENECEK KİŞİLERE TİYATRO ÇALIŞMALARINA KATILMALARINI TAVSİYE EDER MİSİNİZ?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
EVET	24	100,0	100,0	100,0

Tablo 14

Bulgular ve Yorum

Konuşma becerisi açısından bakıldığında Yabancı Dil Olarak Türkçe'nin Öğretilmesi (YDT) konusunda Akdeniz Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu bünyesinde ders

dışında – sosyal etkinlik olarak – uygulanmakta olan Tiyatro Çalışmalarının öğrencilerin dil edinme performanslarına etkisi hipotezi yapılan anket sonuçlarının analizi ile desteklenmiş ve t-test sonuçları ile de doğrulanmıştır.

“Konuşma becerisi açısından bakıldığında tiyatro çalışmalarını takip eden öğrenciler ile bu çalışmalara katılmayan öğrencilerin sınav sonuçları arasında belirli bir farklılık var mıdır?” alt problemi veriler ışığında ele alınmış ve çok az belirgin bir farklılığın mevcut olduğunu belirtmiştir.

Yeterlik sınav sonucu değerlendirildiğinde tiyatro çalışmalarını takip eden öğrenciler ile bu çalışmalara katılmayan öğrencilerin sınav sonuçları arasında belirli bir farklılık olup olmadığı bulgusu anlamlı bir farklılığın olduğu yönündedir.

Motivasyon açısından bakıldığında tiyatro çalışmalarını takip eden öğrenciler ile bu çalışmalara katılmayan öğrencilerin sınav sonuçları arasında belirli bir farklılığın varlığı belirgin olarak tesbit edilmiştir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Yabancı Dil olarak Türkçenin öğretilmesi yeni bir alan olarak görülse de, bu dili öğretmede kullanılan metot ve teknikler diğer yabancı dillerde kullanılanlar ile benzerlikler gösterir. Drama yöntemi sınıf içi ders aktivitelerinde özellikle üzerinde durulan bir yöntem olup, öğrenim sürecini hızlandırdığı gibi öğrenciyi daha aktif hale getirip öğrenmeye teşvik eder ve motive olmasını sağlar. Yeni bir dilin öğreniminde ve ediniminde sadece ders içi etkinliklere bağlı kalınması dil öğrenimini kısıtlayıcı hale getirir.

Bozavlı'ya göre (2014) yabancı dil öğrenenler dil sınıflarında klasik dilbilgisi öğretimi uygulanmasından ve yeteri kadar dili kullanma fırsatlarının olmamasından şikayet etmektedirler. Buna ek olarak; öğrenciler okuma, yazma ve kelime öğretiminden ziyade iletişim becerilerini geliştirmeye, konuşmaya, dinlemeye öncelik veren bir yöntemin gerekliliğine vurgu yapmaktadırlar. Bu bağlamda, yabancı dil öğretiminin sınıf içi alandan çıkarılıp sınıf dışı alana taşınması dilin doğru edinimi için gereklidir.

Sosyal etkinlikler adlı sınıf dışı aktivitelerden biri olarak tiyatro çalışmaları dil öğrenimlerini desteklemesi, Türkiye Burslularının Türk Kültürünü tanımaları, kendi aralarında etkileşimi olumlu devam ettirebilmeleri hedeflenerek düzenlenmiş olup, öğrenci açısından birçok kazanıma dönüşmüştür. Tiyatro çalışmalarına katılan öğrencilerin, öncelikle hedef dilde sözel iletişim becerilerini diğerlerine göre daha hızlı ilerletmeleri, sınav sonuçlarına da yansımıştır. Sadece sözel alanda değil, aynı zamanda yazılı alanda da öğrencilerin dil gelişimine destek olan tiyatro çalışmaları, özellikle tiyatro oyununun yazım ve düzeltme aşamalarında, öğrencilerin deyim ve atasözü gibi dilin ince detaylarını öğrenmelerine büyük katkıda bulunmuştur. Tiyatro çalışmalarına katılan ve katılmayan öğrencilerin yeterlilik sınav sonuçları karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Tiyatro çalışmalarına katılan öğrencilerin özellikle sözlü sınav sonuçları diğerlerine oranla yüksektir. Buna ek olarak bir başka kazanım motivasyonla ilgilidir. Tiyatro çalışmalarına katılan öğrencilerin motivasyonları diğerlerine göre daha yüksek olarak gözlemlenmiş olup, öğrencilerin grup içi iletişim becerilerinde olumlu gelişmeler kaydedilmiştir.

Tuna (2010), “İşitirsem unutturum, görürsem hatırlarım, yaparsam öğrenirim” Çin atasözüne atıfta bulunarak kişilerin rol yaparak ve dramatize ederek dili daha etkin öğrendiklerini ve öğrenilen dilde motivasyonun arttığını belirtmiştir. Ayrıca, Arslan ve Gürsoy (2008), yabancılara Türkçe öğretiminde “öğrenci oyun faaliyetlerinde rol almalı ve deneme yanılma yoluyla; yaparak, yaşayarak konuyu kavramalıdır” görüşünü desteklerken öğrencinin kazanımlarının sadece dil öğrenimi boyutunda kalmadığını sosyal, kültürel ve öz benlik aşamalarına da ulaştığını söylemiştir.

Tüm’ün (2010) de belirttiği gibi drama tekniğinin kazanımları sayısızdır. Bir taraftan öğretmenler yöntem zenginliğine sahip olurken, diğer taraftan da öğrenciler anlama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, değerlendirme-bireşim yapma, bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihninde yapılandırma, kendini ifade etme, iletişim kurma, arkadaşlarıyla iş birliği yapma, tartışma, problem çözme ve girişimcilik gibi çeşitli zihinsel ve temel becerileri kazanırlar. Altunbay’ın (2012) da vurguladığı gibi dil öğreniminde ve öğretiminde bireyin öğrenmeye çalıştığı dilin bütün dil becerilerine hakim olması gerektiği gözden kaçırılmamalıdır.

Bu bağlamda, Akdeniz Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulunda YTB programında uygulanmış olan Tiyatro Çalışmaları etkinliğinin ders dışı etkinliklerle dilin doğal edinimini hızlandırdığı gözlemlenmiştir. Gelecekte de buna benzer yaratıcı sanat içerikli, çok-kazanımlı faaliyetlerin devam etmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Kaynakça

- Altunbay, Müzeyyen** (2012): “Dil Öğreniminde ve Öğretiminde Tiyatronun Kullanımı ve Tiyatronun Temel Dil Becerilerine Katkısı”, *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 7/4, Fall, Ankara, s. 747-760.
- Arslan Mustafa / Gürsoy, Aynur** (2008): “Rol Yapma ve Drama Etkinlikleriyle Yabancılara Türkçe Öğretiminde Motivasyonun Sağlanması”, *Ege Eğitim Dergisi* (9) 2, s. 109-124
- Ashton-Hay, S.** (2005):. “Drama: Engaging all learning styles”. Paper presented at the 9th International INGED *Turkish English Education Association*) Conference, 20-22 October, 2005, Economics and Technical University, Ankara Turkey. Retrieved from <http://www.eprints.qut.edu.au/12261/>
- Barın, Erol** (2004): “Yabancılara Türkçe Öğretiminde İlkeler”, *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, Hacettepe Üniversitesi, Güz, Sayı 1, Issn 1305-5992
- Bostina-Bratu, Simona** (2006): ”The Value of Laughter in the Language Classroom”. Available :<http://www.armyacademy.ro./biblioteca/anuare/2007/a30.pdf>. (Accessed 30.11.08)
- Bozavlı, Ebubekir** (2014): “Yabancı Dil Öğretiminde Alternatif bir Okul Modeli”, *The Journal of Academic Social Science*, Yıl: 2, Sayı: 1, s. 110-120
- Colleen Ryan-Scheutzand / Laura M. Colangelo** (2004): “Full-Scale Theater Production and Foreign Language Learning”, *Foreign Language Annals*, Volume 37, Issue 3, s. 374–385.
- Demirel, Özcan** (Hg.) (2007): *Yabancı Dil Öğretimi: Dil Pasaportu, Dil Biyografisi, Dil Dosyası*, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Goodwin Janet** (2001): “Teaching Pronunciation”. In: M. Celce-Murcia (Ed.), *Teaching English as a Second or Foreign Language* (3rd ed.). Heinle&Heinle, Boston.
- Kara, Ömer Tuğrul** (2000): “Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Drama” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Ens. Erzurum.
- Lakoff , George / Johnson, Mark** (1980): *We live by Metaphors*, University of Chicago.

- Maden, Sedat** (2010): “Türkçe Öğretiminde Drama Yönteminin Gerekliği”, *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi [TÜBAR]*, Sayı: 27, 2010, s. 503-519.
- Mcmaister Jannifer Catney** (1998): “Doing” Literature: Using drama to build literacy”. *The Reading Teacher*, V. 51 N. 7 s. 574-584.
- Maley, Alan / Duff, Alan** (1982): *Drama techniques in language learning*. Cambridge University Press. Cambridge.
- Mordecai, Joyce** (1985): “Drama and second language learning”. *Spoken English*, 18 (2), s. 12-15.
- Özbay, Murat** (2011): *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II*, Öncü Kitap, Ankara.
- Şimşek, Tacettin** (2011): *Kuramdan Uygulamaya Çocuk Edebiyatı El Kitabı*, Grafiker Yay. Ankara.
- Thanasoulas, Dimitrios** (2008): “Motivation and Motivating in the Foreign Language Classroom”. In: *The Internet TESL Journal* .xiv/10. Available: at:<http://iteslj.org/Articles/Thanasoulas-Motivation.html>. (Accessed: 12.11.08)
- Tuna, Y** (2010): *Hafızamı Kaybediyorum*
Available: at: <http://www.indusdanismanlik.com/index.asp?ID=119> (09.10.2010)
- Tüm, Gülden** (2010): “Türkçenin Yabancı Dil olarak öğretiminde Drama Tekniğinin Rolü”, *Turkish Studies International Periodical Forthe Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 5/3Summer.
- Vygotsky, Lev** (1978): *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Wessels Charlyn**, (1987): *Drama* (Series Ed. Maley Alan for Resource books for teachers), Oxford University Press. Oxford.
- Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı
Available: at <http://www.turkiyeburslari.gov.tr/index.php/tr/sss-2> (06.06.2014)

EKLER

Ek 1: Veri Toplama Ölçeği

T.C. Başbakanlık Yurt Dışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı “Türkiye Bursluları” Türkçe Öğretimine İlişkin Anket		
1- Türkçe öğretimi süresince tiyatro çalışmalarına katılan öğrencilerin dört dil becerilerinden;		
Konuşmada gelişme gözlemlendi.	☐ Evet	☐ Hayır
Yazmada gelişme gözlemlendi.	☐ Evet	☐ Hayır
Dinlemede gelişme gözlemlendi.	☐ Evet	☐ Hayır
Okumada gelişme gözlemlendi. .	☐ Evet	☐ Hayır
2- Türkçe öğretimi süresince tiyatro çalışmalarına katılan öğrenciler derste diğer öğrencilere göre daha aktiflerdi. ☐ Evet ☐ Hayır		
3- Türkçe öğretimi süresince tiyatro çalışmalarına katılan öğrencilerin devamsız		

oldukları ders saati diğer öğrencilere göre daha azdı. () Evet () Hayır

4- Türkçe öğretimi süresince tiyatro çalışmalarına katılan öğrencilerin tüm gruplarla iletişimi vardı. () Evet () Hayır

5- Türkçe öğretimi süresince tiyatro çalışmalarına katılan öğrencilerin kelime hazneleri çok gelişti. () Evet () Hayır

6- Türkçe öğretimi süresince tiyatro çalışmalarına katılan öğrencilerin motivasyonu diğer öğrencilerden yüksekti. () Evet () Hayır

7- Öğrencilerin tiyatro çalışmalarına katılmaları ders işleyişinizi olumlu etkiledi mi?

() Evet () Hayır

Ek 1: YTB Sosyal Aktivite Öğrenci Anketi

Türkçe öğreniminiz süresince tiyatrodaki görev aldınız mı? () Evet () Hayır

Tiyatro çalışmalarına katılma sebebiniz nedir?

() Türkçe dilimi geliştirmek için katıldım

() Türkiye'yi tanımak ve uyum sağlamak için katıldım.

() Sosyalleşmek için katıldım.

() Güzel vakit geçirmek için katıldım.

Tiyatronun dil öğreniminize katkı sağladığını düşünüyor musunuz? () Evet () Hayır

Tiyatro çalışmalarının sizi en çok hangi alanda geliştirdiğini düşünüyorsunuz?

() Okuma

() Yazma

() Kelime bilgisi

() Dinleme

() Konuşma

Türkçe öğrenecek kişilere tiyatro çalışmalarına katılmalarını tavsiye eder misiniz?

() Evet () Hayır